

Majdnem Auschwitz

19.

Volt egy pont, amikor Joanna Maya elfelejtett mindent, amit korábban a szeretetről gondolt. Attól a pillanattól kezdve olyanná lett, mint a folyóparton ücsörgő galambok, akik reggel az ébredő vizet és a napfélkeltét nézték. Megszűnt körülötte minden. Asha Hootan úgy mesélte, a vízen élt meg ehhez hasonlót, amikor a vitorlásan semmi más nem volt, mint a szél, alatta a tenger. Amikor nem tehetette meg, hogy ne az elemekre figyeljen, önmaga végre tökéletesen jelentéktelenné vált. A rejtőzködők élete ekkor fonódott össze. Valahol odafönn persze mindezt sokkal korábban eldöntötték, Joanna Maya és Asha Hootan mégsem gondolták úgy, összeszövetkeztek ellenük az égiek. A lány úgy indult meg éjszakánként a férfi felé, mint a Hold a part irányába, ahogy éjjelről éjjelre mutatta meg az arcát, annak minden vonásával, és azt akarta, minél tágasabb terekben fogadhasza be a férfit. Lassan fordultak egymás felé, növények indulnak meg így, amikor a fényt érzékelik, és ha az ember nem figyel, csak hetekkel később veszi észre, félkörnyit fordult a szár. Nem csavarodik ki tövestül, csak kicsit hosszabbak, s így erősebbek lesznek a gyökérből induló vonalak, nem változtatja meg a színét, sem az állagát, de mégis frissebben és rostosabban nyújtózkodik. A nyalábokban vadul keringenek a nedvek, minden lüktet és pulzál, tart valahova, de nem érdekli a cél. Így került fénybe először csak az arccsont, aztán az egész orca, Asha Hootannak pedig elállt a szava, amikor a fény már a lány orrát érte. A gyermekien dacos vagy éppen nőiesen éles metszésű orr, mikor melyiknek látta, és annak tövében a szem ígérete elveszejtette. Az ajkak, melyekről hitte, ő már mindent megtanult, most idegen és szabódott, félszeg mosollyal húzódtak a fül felé, amiatt elvált egymástól a két ajak, és Asha Hootant a legforróbb trópusokra emlékeztették, amikor azt figyelte, hogy milyen finoman legyezgették egymás

izzadt és párás testét a nők. Több nő élt Joanna Mayában, de a férfit az a mag érdekelte, ahonnan a változás indul, az az egyetlen, akinek annyi arca van, ahány holdéj, ahányféle víz tükröződhet egy arcban éjszaka.

Magával álmodtam, Asha Hootan, kezdte Joanna Maya.

Egy útkereszteződésben álltunk, ugyanoda voltunk hivatalosak, nagyon örültünk egymásnak, mert máshonnan érkeztünk, mégis ugyanoda. De előbb a kereszteződés. Négysávos út, észak, dél, kelet, nyugat, mindenhonnan jöttek az autók. Aztán a csomópontban összehordott mindenfelét a szél, két partról néztük, ugyan mi lesz.

Madarak lettek, padlizsán, bordó, vörös, őszi színű levelek keltek életre nagy halomban, én pedig felkiáltottam, hogy „Nézd, Asha!”, és te mosolyogni kezdted. Hogy igen, hisz ismered. Mint az ördögszekér. Körbe-körbe, egyre vastagabb, tömöttebb állagú levélhalmot emelt fel a szél. Áhítattal néztem.

Aztán váltott a lámpa, emberek jöttek, mentek, én letaglózva vártam a folytatást. Te is maradtál a helyeden, onnan nézted az avart, onnan néztél engem. És jött a kakas-tánc. Hatalmas barnás-vöröses madarak, kaka-sok kezdtek táncba, életre keltve a szekeret illegették magukat elegánsan, mintha nekünk csinálnák, mintha tudnák, hogy nézzük őket. Rajtuk keresztül néztük egymást, mosolyogtál, Asha, és mosolyogtam én is, mellettük értünk össze az út közepén.

Megöleltük egymást, meg is csókoltuk, a legtermészetesebben, ahogy ember embert tud, úgy, hogy abból kivonódik az erotika, és telitődik is vele. Pattanásig feszült mellettünk az állat, csapkodott, vergődött, de a táncban nem volt halál, az csak akkor jött, amikor mi is elengedtük egymást, és idegenek jöttek, idegen férfiak, akik nem bírták elviselni a látványt. A madarakét vagy kettőnkét, talán mindegy is. Elkezdtek majmolni a mozgást, a kezemben akkor vettem észre a kést, hosszú penge, intettél, hagyjam, van, ami felesleges.

Bólintottam, jó, és hogy majd találkozunk ott, ahova mindketten tartunk, ahol később xilofonon játszottak gyerekek, és ámultunk megint, neveltünk, hogy ebben mégiscsak van szépség. Kell, hogy legyen, mert láttuk, és te magadhoz öleltél, hogy most már minden jó lesz, ne féljek, az utak is egybeérnek végül, megszűnik észak, dél, kelet, nyugat.

Erre ébredtem.

Értem már, Asha, a felejtés egyben emlékezést is jelent. Emlékezést minden jelenkori pillanatra, melyben pontosan meghatározható volt a szél. Emlékezem az összes valaha volt férfira, akit szerettem, és nem emlékszem egyre sem közülük. Emlékszem a mozdulataikra, de bénán csapkodja őket hánykolódó vitorlavászonként a szél. Joanna Maya megtanulta, nem birto-

kolhat többé senkit. A szabadságom a szabadságod, gondolta, és fordítva, Asha szabadsága az övével felér.

Goran képe ekkoriban került elő. Még gyerekként készítettem, állt a levélen, az egyik felét, a másikat csak nemrég fejeztem be. Joanna nem értette. És megfordult benne a világ, mert ezek szerint a restaurálás csak egy álom, Goran Gasparović él. Nézte a képet, és beleszédült, nézte a két alakot, egyikről másokra cikázott a szeme, míg végül lenyugodott, s már csak nézett maga elé.

Egy kisleány látott, aki épp a flaszteren készített rajzának végére ért. Térdelt, a bal kezével támaszkodott, a jobban még a krétát tartotta, az alakon nyugtatta a kezét. Goran azt a pillanatot örökítette meg, ahol álom és valóság még éppen összeér, egy gyerekkori vágy és a test megfogható felületei. Tűzoltó, katona, vadakat terelő juhász, mosolyodott el Joanna Maya, hogy vajon tudja-e az embergyerek, amikor álmodni kezd, miféle köteleket von saját maga köré. Mert nem kérdés, minden megvalósul. A meghívott alakok, helyek, színek és ízek mindegyike előbotorkál végül, sötétből vagy verőfényben, nagyjából egyre megy. Csak tudnék jól kérni, sóhajtott fel Joanna, csak lehetnék ez az indián, nézett fel a képről a gyerek. Joanna szerette volna megnyugtanni, hogy nincsen baj, higgye el, az lesz, illetve lesz az életének egy szelete, melyben csak a szélre kell figyeljen, és a lábát sokszor csiklandozza majd a fű. Az elnagyolt, egyszerű test, a hat ujj a krétaember jobb kezén mind valósággá válik, táltos lesz, gyerek, súgta a képbe Joanna, csak ne félj. Az meg felnézett, nagy könnyes szemében nem volt semmi, ami a fájdalmat ne ismerte volna, a lánynak pedig összeszorult a szíve, hogy akkor ezért az egész. Tekintete az alak tekintetére tévedt, a bőrszív egészen elszorította a homlokot, csak az erő sugárzott alatta, amivel előre nézett. Ne félj, suttozta a gyerek a képnek, és a hat ujj mindegyike mozgolódni kezdett, mint mikor hosszas zsibbadás után újra bizsergni kezd az ereiben a vér. Újra elindul az áramlás, a karokon át kúszik át a mellkasba, a szívhez, majd végigjárja a test valamennyi rejtett zugát. Joanna Maya nem is vette észre. Hogy közben a gyerek egyre halványabb lett, a kréta por az égből szitálhatott rá, olyan fehér lett a bőre, az arca. Csak a Hold, mosolyodott el Joanna Maya, ne félj, suttozta a gyerekeknek a képen, pedig addigra már alig volt benne élet. Az élet átköltözött a képbe, és a gyerek bármit kívánhatott, bármi lehetett, mint abban a versben, tűzoltó, katona, vadakat terelő juhász, és végre a lány már nem félt attól, hogy minek hívta ide, a földre, tudta, a gyerek maga választotta a halált. Éppen úgy, ahogy Goran, ahogy Asha Hootan, ahogy ő maga. Mindezt csupán a képért. Mert mindannyian elképzelték gyerekként valaki szebbet, valakit, akinek a kezén eggyel több ujjat rajzolt egy hirtelen mozdulat, egy olyat,

akinek a szeme nem fél. De az a gyerek végig kísértette az életet, kezében krétával figyelte, merről fúj a szél, merről süt rá a Hold, hogy még tisztább fényekben mutathassa meg önmagát.

24.

Mondta azt is, vigyázzak az ikonokkal. Begyűrűznek a mindennapokban, és helyet követelnek maguknak. A szentekre figyelni következménnyel jár, elköteleződés. Végiggondoltam-e, mire vállalkozom. De én akkor már biztos voltam abban, nem én választottam őket, hanem ők engem, és ha ellenkeznék, csak megnehezíteném a dolgom. Így is, úgy is ők győznek. A keleti kereszténység táblaképe, állt a jegyzetben. Megindító volt látni és belegondolni, hogy milyen fiatal volt még ekkor. Az ósképek Máriát ábrázolták, illetve a valódi szenteket, és ezért kellett ugyanolyannak lenniük később. Hogy hasonlítsanak az eredetire. Aztán ott volt, hogy az elkészült képet felszentelik, a hátoldalra pedig a szent neve kerül, mely kép így alkalmas az imádkozásra. Ettől egy kicsit elkedvetlenedtem, mert nem gondoltam végig, hol tudom felszenteltetni. Kell-e újra, ha csak restaurálásról van szó? A sajátomat mindenképp, de a Goranét? Ettől ingerült lettem. Végtelennek tűnő munkám újabb adalékot kapott, újabb heteket láttam magam előtt a bizonytalanságban. A lelki jelenségeknek áll szolgálatában, írta Goran, de azt húzta alá, hogy nem a látványból indul ki. A szemem most végigfuttattam az oldalon, balra lent a kép, amit ő skiccelt fel magának. A hermenia, a technikai eljárás és az ikonosztáz alatt vastag vonal húzódott. Akkor ezekre jobban kell figyelnem. Kétszer olvastam át az egészet, félhangosan ismételtetem is, mintha ima lenne, össze ne keverjem a sorrendet. A kis házban csönd honolt, azon gondolkoztam, vajon Goran is ide járt-e dolgozni. A nagyapja műterme alkalmas tér lehetett ehhez, elég tágas és fényes is volt, csak az a rengeteg portré és kellék nyugtalaníthatta az embert.

A szabadkai ház ajtaján taszítani sem kellett, nyitott kapukkal várt. A faragott faajtóból kiverték az üveget, fölötte timpanonszerű faragással díszítették, és abból indult meg a valahai üveg körül az akantuszlevélre emlékeztető másik famunka. A fények zavarba hoztak. Az udvar felől sugározhatott, délután volt, tehát a nyugati oldallal szemben állok, raktam össze fejben, mintha ettől bármi megfoghatóbbá vált volna. A jobbra eső falon is nagy fényesség várt, mely egy hirdetőtábla üvegfelületét sejtette, az verte vissza a belső udvar kapuján megtörő fényt. Vízszintes és ovális, párhuzamos és félköríves formák váltakoztak, könnyen felfedeztem a szét-tartást és az összefonódást a belső terekben. Ez volt az a ház, ahol Goran

annyi éven át dolgozott. A nagyapja fotóműhelyéből ide hozatta át a képeket, hogy aztán kezdjen valamit a múlttal. Persze maradt a faluban bőven, amit én találtam, a kis ház telis-tele volt velük. A falakon lévő portrékról sokáig nem bírtam levenni a szemem, eszembe jutott az otthoni fal, melyet teleaggattam a saját rokonaim képeivel, és azon töprengtem, a nagyszülők és a dédszülők büszke tekintetében vajon a magaméra ismerék-e valaha.

Képtelenségnek tűnt. Lehetetlen vállalkozásnak, hogy akár az árnyalatot, akár az arányát eltaláljam érzésnek, habitusnak. Már nem tett szomorúvá, csak hátradőltem, és néztem magam elé, hogy egy-egy mondatra, történetre redukálódik az élet. Gúzsba kötöttem magam azokkal a fotókkal, úgy feszítettek a falon, mint Jézus a kereszten. Néztem anyámat, lehetett kétéves, a feje fölött elhomályosodó karácsonyfa, sokáig azt hittem, a haja. De a mi családjunkban soha egyetlen lánynak sem engedték, hogy megnövezzék. Talán a nagyanyám bosszúja volt ez azért, mert az ő vaskos, tömött szőke fonatát le kellett vágni. Utána nem volt türelme megnövesztetni, pláne, hogy a hajhosszal együtt jött a másik rendszer, és a Passuth lányból huszonnégy óra alatt Perjés lett. Fiúsan rövidre nyírt és puha. A fonattal együtt odalett az ezüst étkészlet is. Dédnagyanyám a levendulaillatú monogramos zsebkendőiből az ezüstre pakolt egy marékka. Hátha szükség lesz rá, fordult az étkészletet markoló tenyér tulajdonosa felé. Ha gyöngyözne a homloka cipelés közben. Nehéz az ezüst, emelte el a kezét a monogramról. Olyan tagoltan beszélt, a mondatokat olyan manírosan és titokzatosan helyezte el, hogy a férfi egészen elbizonytalanodott, ez a burzoá kurva most gúnyolódik, vagy kedveskedik vele. Azér' mégse' arany, tette rá a kezét az N. M.-re, palástolva zavarát, és jelezve, hogy részéről az úgy le van zárva. A családban sem esett róla több szó, nem akarták, hogy arca legyen, neve, jegygyűrűje pláne semmi esetre. Ennek az alaknak nem lehet se felesége, se gyereke, se vasárnapi keményített damasztja az asztalon. Pláne nem ezüst étkészlete.

Így volt ez rendben. Mert Nagy Margit nem volt bosszúálló asszony, életében először és utoljára válaszolt ilyen hangon, azt a színt utána hiába keresték. Dédnagyapám közben már hét határon túl járt, Németországban ígértek neki menedéket, kérte is sokáig a feleségét, Margitka, jöjjenek velem. Margitka, ott boldogok leszünk. Hajthatatlanok maradtak mindketten. Most azt is gondolom, ez kötötte össze őket, ez volt a vonzalom alapja. N. M. a P. M. helyett. Szásszor inkább, mint valami német csinadratta. A nők mellől így hullottak ki a férfiak, egyik sem bírta elviselni, hogy valaki megmondja, mit tegyen. Dirigáljon másnak. Inkább választotta Margitka a testvéreit, lett azok néma cselédje, és fizette a szobaárat, aztán a bérleti díjat a műhelyért. Korábban ő volt ott a nacsosasszony, most

az tűnt a legokosabbnak, ha a bátyja nevére írják, el ne vegyék tőlük azt is a P. miatt. A név kötelez, ezt megtanulta dédnagyanyám, a lánya pedig azt, hogy a névváltoztatás alakváltozással is jár, és neki soha a bűdös életben nem lesz már hosszú aranyhaja, se ezüstje.

Margitka némán tűrte a meghurcoltatást, amit a Baross Szövetség elnökének feleségeként kellett elviselnie. Úgy fogta fel, mint annak az árát, hogy végre egyedül lehet. És Margitka bőkezűen fizetett. A Szövetséget 1919-ben alapították a város kereskedői és iparosai, a Passuth fiú az elsők között lépett be. Nem járt ő minden vasárnap misére, éjjel sem kulcsolta imára kezét, de hitt abban, hogy első az üzlet, a kuncaftnak pedig a legjobb áru jár. És mindezt úgy lehet biztosítani, ha az áru keresztény kézből keresztény kézbe kerül. Nem mondták ki nyíltan, hogy a zsidóknak az áru körül semmi keresnivalójuk nincs, de egyszerűen nem nyitott ajtót a dédnagyapám, amikor kereskedelmis osztálytársa, Goldstein Hugó egy este bekopogott hozzá. Guba a gubával, dörmögte Margitkának a paplan alatt. Suba a subával. Margitka pedig imádkozni kezdett.

A bosszú tanulható. A fiziológiáját én nem értem, köze van a grapefruithoz, köze az egreshez, de azt mi csak úgy hívtuk, büszke. Nagymamát meglátta, aztán megszerette nagyapám, Margitka pedig onnantól, amikor csak tudta, összekulcsolta a kezét. Talán sokkal inkább azért, hogy azt a csendes fiút kapja fel a szél, vagy sodorja el a folyó. Mindegy, csak vigye. Mert mikor visszajött a városszéli gettóból, a lányán azt látta, az egyre többször szoritja össze a száját. Egy csík az egész. A szeme pedig felhős a dühtől. Ugyanaz a megvakulás, ugyanaz a felsőbbrendűség-tudat. Mint az apja, mikor a gubáról dörmögött. És Nagy Margit arra gondolt, Goldstein Hugótól egy élet kevés lesz, hogy bocsánatot kérjen. Visszamenőleg a férje és előre a lánya miatt, minden undok hangsúlyért, amivel ez a drága két ember azt próbálta palástolni, hogy őket bizony megcsalta az élet. Van harag, ami élehetlenné tesz, és Nagy Margit elővette a régi zsebkendőket, és elkezdte beléjük hímezni a P.-t és az M.-et.

25.

Asha Hootan imádott élni. Nem volt a földön még egy ember, aki olyan érzékiséggel fogadott mindent, amit a világ adott. Talán az volt a titka, hogy nem akart birtokolni semmit. Ha étellel kínálták, kóstolt, ha itallal, először beleszagolt a borba, és szeretett annyi nőt, amennyiről őszintén el tudta hinni, hogy neki szánta az ég. Amíg az étel készült, egyfolytában mesélt. A testről kezdtek el beszélgetni, miféle szavakat is lehet használni, melyek pontosak, vagy épp mitől lesz hamiskás egy-egy szó vagy kifejezés.

A szavak és mondatok eleinte hosszan figyelték egymást. Méregették, mint a matadorok az aréna bikáit, hogy vajon melyik mennyire lesz erős, melyik lesz, aki kiválasztja magát. Ők már tudták, a kiválasztottság sosem kívülről jön, azt a kiválasztott maga dönti el. Pontosan tudja, hogy ő lesz az az egyetlen, aki aznap a halált választja. Aki a megérkezés lesz, mely megérkezésben éppen csak kezdődik az élet, valami egészen más minőségű tánc, mint amit addig bármikor megélt. Így fogalmazta meg a mondatokat Asha is, és így kezdett el figyelni rá a nő is, csak még a szerepek voltak viszonylagosak. Senki sem tudta, melyikük fog összeroskadni, mi lesz kettejük között a súly, mely aztán mintegy utolsó döfésként hatol a testbe.

A férfi Kazahsztánról mesélt, ahol üzleti úton járt, és a vacsora egy pontján, már túl a borokon és a szaunán, kinyíltak a szárnyas ajtók, és meztelen nők vonultak be. Olyan karcsúak voltak, szinte gyermeki testük olyannyira formátlan és apró volt, hogy muszáj volt nézni, pedig Asha egyáltalán nem érzett semmi vágyat, csak a döbbenet csapkodta, mint egy dühös hullám, hogy vajon mit rejt az a sok lesütött tekintet. Mit ígértek nekik, és ezek a lányok vajon mit remélnek, hogy most bevonulnak, mint legyőzött seregek asszonyai, akiknek összes hatalmuk a tekintetükben van. Sok mindent lehetett kérni. Utasították is őket, de az egyetlen fegyver aztán a szemük maradt, melyből hiába ráncigálták a testet, nem tudtak kicsikarni őszinte odaadást. Ez a távolság volt az, ami megőrtjítette a férfiakat, mindegy, mennyi bort ittak, mekkorára tágultak ki testükben az erek, a legtöbb férfi ezeket a nőket nagyon és súlyosan meg akarta baszni. Hallani akarták a néma nyekkenést, amit a test kiad, ha már nem láthatják, nem hallhatják a valódi tekintetet, a valódi hangot, legalább azt az önkéntelent hadd. Abban is van egyfajta erő, gondolták, de ki soha nem mondta egy sem, arra nagyon figyeltek, ki hogy reagál a nőkre, és ilyen módon sokkal inkább egymással szeretkeztek, mint a nőkkel basztak. Sokkal több érzelm volt viszolygás volt bennük egymás iránt, a nők nem jelentettek semmit.

Asha Hootannak elvei voltak. Inkább a férfihiúság és büszkeség mozgatta, mint más, de ő úgy döntött, nőért vagy szerelemért nem fizet. Azt viszont érezte, hogy a kazahsztáni házigazda nem fog feltenni kérdéseket, ő az a fajta, aki utasít, és azt is a pusztá szemével teszi. Intett a lányoknak, kettő rögtön Asha mellé ült. A gőz kezdett fojtogatóvá válni, a lányok apró mellein hamar gyöngyözni kezdett az izzadság, a padokon ülő férfiak farka a törülköző alatt lassan merevedett. Emiatt még hangosabban nevettek, távolról zene szólt, Asha legalábbis utólag így emlékezett, és a szagok is megváltoztak a nőktől, hoztak magukkal pézsmá-, verbana- és bergamonillatot, amitől az amúgy is súlyos levegő kezdett elviselhetetlené válni. Csak test, gondolta Asha, mintha varázsigt mormolna, amely

lehetővé teszi, hogy a tüdejéből kiszellőzzenek az időközben szagokká sűrűsödött illatok. Csak a test, gondolta a lány is, az egyik, akit Asha mellé löktek, és ő ezzel meg is békélt, mert a szibériai sztyeppékhez képest még ez is sokkal, de sokkal jobb volt. Havonta egyszer jött a házba. Tudta, mit várnak tőle, mennyit fog majd kapni, ezt szerette ebben a munkában. A kiszámíthatóságot. Amikor a férfi fölé hajolt, és ő elkezdte szopni, az már jó volt. Amikor a férfi beléhatolt, és elkezdett benne mozogni, akkor már nem félt. Tudta, mikor ömlik a szájába a geci, tudta, el kell-e hajolnia, vagy éppen a mellét kell, hogy kínálja. Ezek a házigazda kuncsaftjai voltak, ő még annyira sem volt jelen, hogy legalább úgy beszélhessen róluk. A kuncsaft. Leszokott arról is, hogy a lányokkal megossa a gondolatait, hamar belátta, kár a szóért. Inkább kérte el az egyetemi előadások jegyzeteit, és azzal a szent hittel tanult éjt nappallá téve, hogy egyszer majd lesz olyan, hogy nem lesz a hónapban egy nap sem, ami kiszámítható. De elmúlt ez is. A megszokás elhidegíti az embert, és fél év múlva már nem volt nagy különbség a nyitott szemű vagy a tárt combú napok között. Tanult ebből is, abból is. Az életről azt, megvakul bele az ember, ha sokáig nézi, jobb nem gúvasztani a szemet, kinek mekkora fasza kerül be a szájba, nem gúvasztani, hogy mit hisz, mekkora az ő torka, és egyáltalán, a női üregek, a nyelőcső, a gyomor mekkora űrtartalmú váladékot képes befogadni.

Talán ezért ijedt meg. Mert Asha Hootan hosszas toporgás után azt kérte tőle, üljön le. Akkor már csak ketten voltak a szobában, a szomszédosakból hallani lehetett a többieket, de ő már megszokta az ilyen zajokat, olyan lett, mint a nyáresti zshivaj az utcán. Úgy képzelte, ilyen lehet a tengermorajlás is, de ez már túl szép volt, hogy igaz legyen. Abba inkább zaklatottságot képzelt, töréseket, legalább az apály és a dagály miatt. Aztán Asha kérdezgetni kezdte. Ez még rosszabb volt, a lány most már valóban rettegett, és a lesütött szeme alól igyekezett körbepillantani, mivel tudja megvédeni magát, ha kell.

Nagyon finom ez a bor, kezdte Asha, és poharat vett elő, töltött, majd felé tartotta. Igyál. Akkor nézett rá. Addig csupán a combokat figyelte, a törülköző alól kilátszó vaskosabb lábak erőt sugároztak, és erőt sugározóan szép volt a férfi lábfeje is. De amikor idáig jutott, újra és újra visszakarta a szemét, nem szabad, hogy szebbnek lássa, mint egy zöld, páncélos bogarat vagy egy éjjeli lepkét. Nem szabad, hogy bármit is gondoljon róla, nem szabad, hogy bármit is gondoljon magáról, miközben mesél. Mert Asha mesélni kezdett, hiszen ahhoz értett, a szavakhoz és a számokhoz, és zavarában abban bízott, ha eleget beszél, talán magától felöltözik a lány. Érezte, hogy valami nincs rendben, de soha nem volt még ilyen helyzetben, elképzelni sem tudta, mi megy benne végbe, mit

kellene tennie, hol tud, ha egyáltalán tud segíteni, hogy ez az egész helyzet ne legyen ennyire kínos.

Nem fázol? Próbálkozott, mire a lány a fejével intett, hogy nem, és hogy ezt alá is támassza, kicsit jobban széttárta a combjait, a kezeivel pedig az ágyon támaszkodott meg, a háta mögött. Ettől az egész test újra merő felkínálkozás lett, annyi torzulással, amit az elhangzó kérdések mégis alakítottak a lányon. Talán a könyökben vagy a csuklóban, Asha később sem tudta eldönteni, de érezte, valamelyik hajlatból árad a düh és a kétségbeesés, mint amikor kisállatot fog le az ember, és az a kezében verdes. Pedig a férfi hozzá sem ért. Sőt, az utolsó dolog lett volna életében, és az is csak kényszer miatt, de a lány mindebből csak az erőt érezte, ami felé, ellene irányul.

Asha most már semmit sem értett. Az értetlenség értetlenséget szül, ez volt a második mondat, a tételek fölé hajolva sokszor gondolta később, mint azt is, kitátani a száját vagy épp szorítani, ha bugyog a geci, sokkal egyszerűbb, mint megérteni bármely mondatot.

Abban legalább nincsen alany, sem állítmány. Csak tárgyak. Asha végül felcsapta az ajtót, hogy jelezze, tényleg nem akar semmit. Akkor kezdődött igazán a megaláztatás. Hogy őt nem kívánja, hogy ő még erre sem jó, és aztán a többi: hogy nem fogja megkapni a pénzét, pedig várják otthon is, mert ott még villany sincs, nemhogy gáz, és ne büntesse azzal, hogy nem teszi. Nem mondta ki. Hogy meg se duglak? Hogy nem basztrak meg? Asha most már elvesztette az önuralmát. Úgy érezte magát, mint egy ketrecbe zárt állat, akinek a kulcs a kezében, de hiába, mert ez egy álom, és az álomban a kulcsok nem nyitják ki a zárat, hiába tudja az eszével, hogy jó bele, kipróbálja, és fordul is benne. Mégse tudja kinyitni.

Joanna Maya ekkor állt fel az asztaltól. Asha pedig azzal a lendülettel felegyenesedett, nem is értette, honnan a mozdulat, honnan a reakcióidő, hiszen egészen belefeledkezett a mesélésbe. Joanna egy pillanatra azt érezte, ő most rögtön elmegy. Mert nem bírja a Papillon csipketerítőit, nem bírja a tonettaszalt, sem a tonettszékeket, most van az a pillanat, hogy el kell innen menni. De ahogy Asha felpattant, valami átbillent benne. Hirtelen megérezte önmaga kicsinységét, a lehetetlenséget mindabban, amiről a férfi mesélt, és kinézett a Papillon hatalmas ablakain. Ő már nem az a nő, aki féltékeny a múltra. Muszáj, hogy úgy döntsön, nem fél. Már benne jártak az őszen, odakint feltámadt, és úgy septe le a fákról a leveleket a szél, mintha abrosz ráncait simítaná ki tenyérrel. A simaságról pedig azok a viadalok jutottak eszébe, amelyekről Asha korábban beszélt, hogy biztosan van a világon olyan, hogy egyensúly. Amikor a torreádor először kanyarítja maga köré a selymet, és a bika sebei ellenére feléled, felhorgad benne a vágy,

hogy viszonozza a táncot, és a felkérés tényleg az utolsó, az a halálos, amibe ő bele akar halni. Ő dönti el, mikor, nem a torreador. Finoman érintik egymás testét. Az aréna néma, a lelátó egy visszafojtott lélegzet, mint a születés pillanatában, olyan elfogódottság uralkodik élők és holtakon. Férfiak. Sehol egy teremtetett nő. Joanna Maya legalábbis így képzelte. Hogy ez is játék. A torreador azt hiszi, övé az idő. De az idő senkié. A bikára mért szúrás előtti pillanat, az összenézés egy egész életre elég, hiszen a torreador utána újra és újra arra vágyik, hogy belenézessen a bika szemébe, hogy a halállal nézzen farkasszemet, és ugyanerre vágyik a bika is, a halállal akar szembenézni, bármilyen képtelenség. Ahogy szúr, abban már nincsen semmi. Se erőszak, se hatalom, se könnyörület, se gyöngédség. Minden egyszerre van benne, és mindezeket túl annyi minden, amire kevés egy élet is elmondani. A nők illata, ahogy szaggá sűrűsödik, a gőz és a pára, az erő, ami a selyemből sugárzik, és egy állatból előhossa a halál vágóját. Ellene mondván az ösztönnek. Ott nincs gyűlölet, nincs rettegés. Ott az a lány nem fél, hanem egyszerűen csak tételeket tanul, és sosem tudja meg, mennyi idő, míg kimossa magából ezt a jó pár hónapot, mire megtanulja megkülönböztetni egymástól az apályt és a dagályt a tengeren.

Kélemez Emese fotója